

Regeling van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van [PM datum, nr. PM] tot wijziging van de Omgevingsregeling en enkele andere regelingen in verband met een nieuwe versie van NTA 8800 en nieuwe wijzigingsbladen bij BRL 9500 en BRL 9501

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet, artikel 1.5, eerste en derde lid, van het Bouwbesluit 2012, artikel 3.1 van het Besluit energieprestatie gebouwen en artikel 4.4 van het Besluit Omgevingsrecht;

Besluit:

Artikel I

Bijlage II van de **Omgevingsregeling** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de rij van de norm 'BRL 9500-U' wordt 'met wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'met wijzigingsblad van 1 februari 2023'.
2. In de rij van de norm 'BRL 9500-W' wordt 'met wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'met wijzigingsblad van 1 februari 2023'.
3. In de rij van de norm 'BRL 9501' wordt 'met wijzigingsblad van 1 februari 2022' vervangen door 'met wijzigingsblad van 1 februari 2023'.
4. In de rij van de norm 'NTA 8800' wordt '2022' vervangen door '2023'.

Artikel II

Bijlage I van de **Regeling Bouwbesluit 2012** wordt als volgt gewijzigd:

1. De verwijzing naar BRL 9500-U komt te luiden:

BRL 9500-U nationale beoordelingsrichtlijn energieprestatie van utiliteitsgebouwen van 15 april 2020, inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023

2. De verwijzing naar BRL 9500-W komt te luiden:

BRL 9500-W nationale beoordelingsrichtlijn energieprestatie van woningen en woongebouwen van 15 april 2020, inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023

3. De verwijzing naar BRL 9501 komt te luiden:

BRL 9501 methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen en de energetische en financiële gevolgen van energiebesparingsmaatregelen van 15 april 2020, inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023

4. De verwijzing naar NTA 8800:2022 komt te luiden:

NTA 8800:2023 Energieprestatie van gebouwen – Bepalingsmethode

Artikel III

De **Regeling energieprestatie gebouwen** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023' en wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

2. In het vierde lid wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023' en wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

2. In het vierde lid wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

C

In artikel 5, vijfde lid, onderdeel a, wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

D

In artikel 7a wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 januari 2022' steeds vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

Artikel IV

In artikel 2.12, derde lid, van de **Regeling omgevingsrecht** wordt 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2022' vervangen door 'inclusief wijzigingsblad van 1 februari 2023'.

Artikel V

1. Artikel I treedt in werking op een bij ministerieel besluit te bepalen tijdstip.
2. De artikelen II tot en met IV treden in werking met ingang van 1 juli 2023.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Hugo de Jonge

Toelichting

I. Algemeen deel

1. Inhoud

Op 1 januari 2021 is de energieprestatiebepalingsmethode NTA 8800¹ in werking getreden. Sinds die datum gelden ook nieuwe versies van de beoordelingsrichtlijnen 9500-U, 9500-W en 9501. De BRL-en 9500-U en 9500-W betreffen nationale beoordelingsrichtlijnen waarin certificatieschema's zijn beschreven die worden gehanteerd door elke certificatie-instelling die daarvoor door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd binnen het Stelsel Energieprestatie Gebouwen (hierna: Stelsel EPG). Het betreft één beoordelingsrichtlijn voor utiliteitsgebouwen (BRL 9500-U) en één voor woningen en woongebouwen (BRL 9500-W). De BRL 9501 bevat de methoden voor het berekenen van de energieprestatie van gebouwen. De onderhavige regeling wijst een nieuwe versie aan van de energieprestatiebepalingsmethode NTA 8800 en nieuwe wijzigingsbladen bij de eerder in de regelgeving opgenomen versies van de genoemde beoordelingsrichtlijnen.

Sinds de publicatie van NTA 8800:2020+A1:2020 en de inwerkingtreding ervan op 1 januari 2021, en sinds de bindend verklaring van de BRL-en 9500-W, 9500-U en 9501 in april 2020, is in 2021 al een aantal omissies en interpretatiezaken verwerkt en zijn enkele nieuwe zaken verwerkt. Dit heeft geresulteerd in de NTA 8800:2022, en in nieuwe wijzigingsbladen bij de BRL-en 9500-W, 9500-U en 9501, die sedert 1 juni 2022 zijn aangewezen in de bouwregelgeving.

In de met de onderhavige regeling aangewezen versie van NTA 8800 (NTA 8800:2023) en in de nieuwe wijzigingsbladen zijn wederom een aantal interpretatiezaken verduidelijkt, enkele vereenvoudigingen doorgevoerd en enkele beleidsmatige zaken doorgevoerd. Om met de beleidsmatige zaken te beginnen: ten eerste is de standaard voor woningisolatie² in de NTA 8800:2023 opgenomen, mede omdat deze tot uitdrukking komt op het energielabel voor woningen. Daarnaast is –in gezamenlijk overleg tussen de ministeries I&W, EZK en BZK- een eenduidige ondergrens aangegeven (100 kW thermisch vermogen) voor biomassa-gestookte inrichtingen die als volledig hernieuwbaar worden gewaardeerd. Deze ondergrens vervangt de eerdere niet eenduidige grens dat de inrichting onder het Activiteitenbesluit milieubeheer moest vallen, hetgeen tot veel vragen leidde. Verder zijn beleidsmatige criteria toegevoegd om de inzet van de zogenoemde elektrode-boilers in warmtenetten beter te waarderen bij specifieke inzet tijdens pieken van opwek van hernieuwbare elektriciteit. Tot slot is in de gewijzigde BRL 9500 de mogelijkheid geboden om bij aanvraag Omgevingsvergunning (bij de BENG-berekening) gebruik te kunnen maken van goed onderbouwde waardes die afwijken van forfaitaire waardes in NTA 8800 (van collectieve of gemeenschappelijke installaties of installatie-onderdelen voor verwarming, warmtapwater of ventilatie) zonder dat daarbij de voorwaarde geldt dat er een BCRG³-goedgekeurde kwaliteits- of gelijkwaardigheidsverklaring beschikbaar is. Wel wordt daarbij de kanttekening gemaakt dat een dergelijke BCRG-verklaring bij oplevering (en ten behoeve van het energielabel) dan wél overlegd moet worden.

Naast deze beleidsmatige zaken zijn ook een aantal verduidelijkingen, vereenvoudigingen en inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800:2023 (en -indien aan de orde- de bijbehorende opnameprotocollen ISSO-publicaties 75.1 en 82.1) doorgevoerd. Bij verduidelijkingen is bijvoorbeeld beter omschreven hoe wordt omgegaan met situaties waarbij meerdere opweksystemen aanwezig zijn binnen één ruimte en is de schematisering van gemeenschappelijke ruimtes beter omschreven. Daarnaast is een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd waarbij eerder

¹ Versie NTA 8800:2020+A1:2020.

² De standaard voor woningisolatie is een toekomstvast advies voor de isolatiegraad van gebouwen, waarmee het gebouw goed genoeg geïsoleerd is om aardgasvrij te worden.

³ BCRG betreft het bureau voor de controle en registratie van gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen. Het faciliteert een onafhankelijk college van experts die de verklaringen keurt en neemt goedgekeurde verklaringen op in een databank die transparant op de site staat.

specifieke zaken door de adviseur moesten worden uitgezocht en ingevoerd die echter veelal nauwelijks effect op de eindresultaten gaven. Voor die aspecten zijn nu vaste of forfaitaire waarden in de bepalingmethode opgenomen. Een voorbeeld hierbij is de hoogte van de vloer boven het maaiveld waarvoor de adviseur eerder een waarde moest aangeven en waarvoor nu een vaste waarde (0,125 m) wordt aangehouden. Ook de aansluitwijze van elektrische boilers is nu vastgezet op een vaste waarde waarvoor eerder de adviseur een specifieke waarde moest invullen. Daarnaast zijn voor een aantal aspecten die in de praktijk lastig te achterhalen zijn vereenvoudigingen doorgevoerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het vermogen van ventilatoren bij ventilatorconvectoren, het aantal Pascal van luchtdrukgestuurde roosters en het vervallen van de nieuwwaardecompensatie verlichting.

Tot slot zijn nog enkele inhoudelijke wijzigingen/verbeteringen doorgevoerd. Als voorbeeld kan genoemd worden dat de "bufferende" werking van aangrenzende onverwarmde ruimten (AOR) nu ook bij de basis-opnames (veelal gebruikt bij energieprestatieberekeningen voor energielabels) beter wordt gewaardeerd. Voor een aangrenzende onverwarmde ruimte kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een onverwarmd trappenhuis in een woongebouw dat grenst aan een wand van een aangelegen appartement.

De nieuwe versie van NTA 8800 werkt door in de verschillende beoordelingsrichtlijnen waardoor nieuwe wijzigingsbladen worden vastgesteld. Bij de BRL-en 9500-U en 9500-W gaat het met name om het verwijzen naar de meest actuele versie van de opnameprotocollen en NTA 8800 en het verhelderen van zaken in de BRL die in de praktijk discussie oproepen. In de opnameprotocollen (ISSO 75.1 en 82.1) zijn de aanpassingen doorgevoerd die voortvloeien uit de nieuwe versie van NTA 8800. Bij de BRL 9501 gaat het voornamelijk om het toevoegen van een aantal rekentesten waaraan de software moet voldoen.

2. Gevolgen/regeldruk

De inhoudelijke wijzigingen die verwerkt zijn in NTA 8800:2023 hebben gemiddeld (over de gehele bouwvoorraad) gezien geen effect op de BENG-eisen⁴, TO_{juli}-eis⁵ en de energielabelklassengrenzen van het stelsel EPG. In het geval dat er een effect is geconstateerd, is het belang van deze aanpassing afgewogen in het kader van fysieke correctheid, vereenvoudiging, reparatie van fouten en/of het stimuleren en toestaan van innovaties en nieuwe technieken. In sommige gevallen kunnen deze wijzigingen resulteren in verschillen in de einduitkomsten van een energieprestatieberekening en dus leiden tot andere labelklassen of het eenvoudiger dan wel moeilijker realiseren van de nieuwbouw-eisen.

In onderstaande drie punten worden de effecten nader uitgewerkt.

A. Gevolgen voor EP-adviseurs

De energieprestatieadviseurs (hierna: EP-adviseurs) zullen naar aanleiding van deze wijzigingen niet of nauwelijks meer tijd kwijt zijn. Het betreft minimale inhoudelijke wijzigingen die weinig tot geen effect hebben op hun werkwijze, zowel wat opname als berekening betreft. Doordat er een aantal vereenvoudigingen en verduidelijkingen zijn doorgevoerd kan de tijdsbesteding zelfs iets lager zijn, mede afhankelijk van bouwtype en complexiteit van het object.

Verder worden vakbekwame EP-adviseurs verplicht een jaarlijkse bijscholing⁶ te volgen om hun vakbekwaamheid te behouden. Deze bijscholing wordt niet voorgeschreven in de wetgeving, maar als voorwaarde gesteld door InstallQ, de beheerder van de beoordelingsrichtlijnen BRL 9500-W en -U. De in de wetgeving aangewezen BRL 9500-W en -U geven InstallQ de mogelijkheid de vakbekwame EP-adviseur, die werkzaam is bij of voor een gecertificeerd bedrijf, de verplichting op

⁴ 'Bijna energieneutrale gebouwen'; Stb. 2019, 501 en Stcrt. 2020, 37764.

⁵ TO_{juli} betreft de waarde voor risico op oververhitting in woningen.

⁶ Werd tot 2023 opfriscursus genoemd.

te leggen tot na- en bijscholing. Voldoen aan deze verplichting is een voorwaarde voor het behouden van vakbekwaamheid voor EP-adviseurs.

De EP-adviseurs zullen tijdig hierop worden geattendeerd, zodat zij zich de inhoudelijke wijzigingen eigen kunnen maken voor de inwerkingtreding van de NTA 8800:2023 en de nieuwe wijzigingsbladen bij de BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501. Ter bewaking van het kwaliteitsniveau van de werkzaamheden van de vakbekwame EP-adviseur en om relevante wijzigingen in het EPG-stelsel bekend te maken, zal begin 2023 deze niet vrijblijvende bijscholing voor adviseurs worden georganiseerd. De tijdsinvestering van deze cursus voor de adviseurs wordt geschat op acht uur, waarvan naar schatting de helft toe te rekenen is aan kennisoverdracht over de wijzigingen die voortvloeien uit de onderhavige regeling. De inschatting is dat voor de bijscholing de kosten rond de € 450,- liggen. Het uurtarief van energieadviseurs volgens het SIRA-rapport *Lastenmeting wijziging EP-methode en inrijking energielabels* uit 2019 is € 54,-. Uitgaande van 2200 adviseurs geven de wijzigingen daarmee een eenmalige administratieve last voor energieadviseurs van: $2200 \times (0,5 \times € 450,- + 4 \times € 54,-) = € 970.200,-$.

B. De lasteneffecten voor de softwareleveranciers

Er zijn op dit moment 3 softwareleveranciers actief in deze branche. De lasteneffecten voor deze leveranciers van het opnieuw moeten attesteren van de softwarepakketten om te blijven voldoen aan de kwaliteitseisen uit de BRL 9501 zijn als volgt:

- Testen

Het testen van de software is standaard onderdeel van software(door)ontwikkeling. Bij iedere wijziging die wordt doorgevoerd en bij een nieuwe release die aan de markt wordt opgeleverd, moeten EDR-testen worden uitgevoerd en de resultaten worden doorgegeven aan de certificerende instelling. De nieuwe software releases behelzen niet alleen het doorvoeren van de wijzigingen, maar ook verbeterpunten als gevolg van feedback van gebruikers en reparatie van mogelijke bugs. Om die reden worden ter controle bij iedere release de EDR-testen doorlopen teneinde te bewaken dat er geen andere rekenresultaten bij gelijk gebleven invoer ontstaan dan bij de eerdere release.

- Attestering

Vanwege het nieuwe wijzigingsblad bij BRL 9501, dat –vanwege inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800 en daarmee de hieraan gelieerde rekensoftware- ook inhoudelijke wijzigingen bevat, moet men de software laten her-attesteren, waarbij de certificerende instelling de software komt toetsen. Voor de kosten wordt onderscheid gemaakt tussen initiële attestering en her-attestering. Afhankelijk van het aantal testen zijn volgens opgave van de certificeerder de eenmalige kosten voor de initiële attestering van de software (toetreding tot de markt) ca. € 3.500,- excl. btw, en voor de her-attestering € 2.500,- excl. btw. Voor alle tussentijdse releases betaalt men niets.

C. De gevolgen voor gebouweigenaren

Voor sommige gebouweigenaren zullen mogelijk in specifieke situaties marginale effecten (enkele procenten, uitzonderingen daargelaten) voorkomen vanwege de wijziging van de energieprestatie van het gebouw ten opzichte van de NTA 8800:2022. Nader toegelicht: het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: Ministerie van BZK) heeft met NEN een procedure afgesproken over wanneer een wijziging mag worden doorgevoerd. Deze procedure houdt in dat allereerst op basis van doorrekeningen –waarmee de wijzigingen worden vergeleken met de oorspronkelijke situatie op basis van de voorgaande dan geldende versie van de NTA 8800- , de effecten voor het EPG-stelsel in kaart worden gebracht. Vervolgens worden vanuit de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) de rekenresultaten bestudeerd en een advies aan BZK verstrekt. Alleen indien de analyse en het advies van RVO uitwijzen dat de effecten gemiddeld gezien marginaal zijn en onder andere niet zouden moeten leiden tot herziening van de BENG-eisen, de energielabelklassengrenzen, of de eis ter beperking van het risico van oververhitting (TO_{juli}) en verder geen onoverkomelijke problemen geven bij de rekensoftware en opnameprotocollen, worden de aanpassingen op instigatie van het Ministerie

van BZK doorgezet. Deze procedure is ook voor de wijzigingen in het kader van de NTA8800:2023 gevolgd.

3. Procedure en inspraak

3.1 Afstemming

De aanpassingen zijn met name doorgevoerd conform een verzoek vanuit de Programmaraad⁷ om eventuele fouten tijdens de doorontwikkeling en implementatie van het Stelsel EPG te repareren en nieuwe technieken te waarderen. Deze aanpassingen zijn conform een vooraf afgestemde procedure in afstemming met de Projectgroep NTA 8800⁸ en Programmaraad doorgevoerd (zie boven).

3.2. Adviescollege Toetsing Regeldruk

PM

3.3 Internetconsultatie

PM

3.4 Notificatie

Deze regeling wordt ingevolge artikel 5, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241) voorgelegd aan de Europese Commissie.

Deze paragraaf wordt na notificatie aangevuld.

II. Artikelsgewijs deel

Artikelen I t/m IV

Voor deze onderdelen geldt dat het steeds om dezelfde wijzigingsopdrachten gaat, namelijk het aanwijzen van nieuwe versies van de wijzigingsbladen bij de BRL 9500-U, BRL 9500-W, BRL 9501 en de nieuwe versie van NTA 8800.

Artikel IV

Artikel I, dat de Omgevingsregeling wijzigt, treedt in werking bij ministerieel besluit om nauw aan te kunnen sluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingsregeling (voorzien voor 1 juli 2023). Voor de overige artikelen is inwerkingtreding in deze regeling bepaald op 1 juli 2023. Dit is in overeenstemming met de vaste verandermomenten. Ook wordt rekening gehouden met de minimuminvoeringstermijn tussen publicatie en inwerkingtreding.

⁷ Zie <https://www.gebouwenergieprestatie.nl/25-2/>.

⁸ Zie <https://www.gebouwenergieprestatie.nl/partners/>.